

ZUBIKARAI'TAR AUGUSTIN'EK

(EGUENEAN)

Gaurko itzaldiaren gaia, gure alkartearen egutegia da, eta gai onen emoillea Zubikarai'tar Augustin.

Badira gizaki batzuk, eta ez asko izan be, euskerea muiñetaraiño sartuta dabenak, eta oneitariko bat argi bereiziaz diz-dir egiten dauana, Zubikarai ondarrutar adoretu ta azkarra da.

Gazterik euskeraz idazteari emoten asi zanetik ona, bere luma argi ta neke-eziñak ez dau atsedetik ezagutu. Elebarriak, olerkiak, ipuiñak, izparringi ta aldizkarietarako idazlanak, Ondarru ta onen inguruko errien kondairak etabar, parrastaka sortu izan dira bere adimen urtenetik, ainbat eta ainbat euskal irakurleentzat.

Lengo egunean, Aita Santi'ren aurkezpena egin nebanean lez, gaur be esan bear dot, uko egiten dautsadala bere liburuen banan-banako aipamen egiteari, orretarako astirik ez dago-ta.

Gure erakundearen batzordeari egutegi bat urtero argitaratzea otu yakonean, Augustin'en laguntza baliotsua izan genduan asiera batetik, eta gogoz eskiñi eban bere burua aal eban giñoan laguntzeko, eta orrien aurrekaldean agertzen diran gertakizunak, noizkoa ta norkien izenak, berak atoduak dira. Ez uste, baiña, au garrantzi bako arloa danik, ezta urrik emon be; orretarako egun askotako lan eta aalegiñak bear dira. Izan be, bera lako ezagularia dan baten laguntza izan ez ba'gendu, egutegiko orrien aurrekaldea ez litzake orain clan beste apaiña izango.

Augaitik ba, gaur gure alkartearen egutegiari buruz berba egingo dauku Zubikarai'tar Augustin. Asi bedi, beraz, itzaldia.

ZUBIRI'TAR IÑAKI'K

EUSKAL EGUTEGIAK

Erraza da goitik eskatzea. Eta ezetz esaten ez dakigunontzat eskabide ori, sarri, ia agintze izaten da.

Gaia?

Au be eskatua: Egutegiak.

Bete eta kendu daigun bizitzako orri bat.

Ez aurrez zerbait esan barik. Edo ta obeto, orria beteak zerbait esatera beartzen nau.

Ez naz zezen zale. Baiña ba dakit korrida guztietan, oiturazko zezen kopurutik gain, bada ezpadan beti egoten dala gertuta besteren bat. "Sobreroa" deitzen dautse. Eta "sobreroari" ezin eskatu denborak aurrez aukeratu eta izentauta egon dan zezenari eskatu leikenik. Itxura bat emon ezkeru, kitto.

Egia esateko, euskal egutegiei buruz ezin nei esan sekula ezer egin ez dodanik.

1932 urte azkenetan, Amorebieta'n Jaungoiko Zale erakundearen asi nitzan lanean. Nire bizitzako lenengo urteera zan.

Saturraran'go lau urteak amaitzean makal nebillen. Gasteiz'ko Seminario zarrean bostgarren urteko ille batzuk egin ondoren etxera biurtu bear, erdi gaixo. Alaz eta urtea gaindu neban. Lenengo filosofiko urtea ikasterakoan, Seminario barriaren zabalkundera joan nitzan, baiña don Mateo Mujika gotzaiñaren karta bat artu neban esaten urte a izango zala azkena etxetik egin neikean. Osatu ezik, barrurako gertu ezik, itxi egin bearko nebala. Orrek geiago estutu nindun. Eta urte aretan, ia ondarrutar geienak itxi egin ebela ikustean, nik be etsi neban.

Ortik, oraindik makal, Zornotzara joatea. "Ekin" asterokoa agertzeko asmotan ebiltzan "Jaungoiko Zale" ille-rokoaren orde. Eta an tokia eukiko nebala ta asieran orra nun ipinten nabean don Zirilo Arzubiaga "koxuak", abade jator, langille ta zintzoak bere etxean, egutegi bateko orriak orraztu, aldatu, bete, kontakizun, txiste eta abar aukeratu eta gai txikiekaz orriak beteten.

Orra nire lan bidea. Ez luzaro. Barriro kiriotatik malkatu nitzan. Eta benetako miñez etxeratu bear.

Ez da ori bakarrik egutegietako nire ezaupide eta oar-ikaspena.

Gure guda ostean, etxeratu eta urteetara, nire zaletasun bat beteten nebillen. Nire erriko gauzak, Ondarroa'ko jakingarriak batu, liburu, artxibu eta paper zarretatik. Efemerides lakoak. Ainbat batuta neukazala ikusita, erri-rako egutegi bat idaztea pentsatu neban.

Makiñaz atara neban, orduan ez egoan fotokopiarik gaur lez, eta lan asko egin bear. Baiña erakutsi neutsen erriarrak atsegiñez arm eusten nire egutegi ori eta eskatu ala kopiak atara ta zabaltzen neban.

Illik il, egun bakoitzean Ondarroako zerbait ipinten neban. Oitura, kantu, eguneko zerbait.

Lan geiegi emon neutsan neure buruari. Itxas goraberrak, itxas marien orduak be egunero jarri nebazan: Eta ori lan astuna zan: Urtea asi baiño len gertuteko be, batera deitu, bestera jo, azkenean Cadiz'etik lortu neban ortarako taula, eta sasoz egin al izan neban. Ala itxas mare, itargi gora bera eta abarrekaz agertu zan.

Lau urtetan zabaldu neban, eskerrik askoren truke. Eta ez beti ori be. Irutan euskera utsean. Laugarrenean, baimenak lortzearren, euskera ta erdera egin bear izan neban.

Norbaitek Iñaki Linazasoro tolosarrari emon eutsan eta arek sekulako lana idatzi eban Donosti'ko La Voz de España egunkarian. "Original calendario para un pueblo original. Egutegia 1976-Ondarroa".